

Szkolny Program Profilaktyki

Publicznego Gimnazjum nr 1
w
Zespole Szkół nr 1 Żaganiu

Motto:

„Papierosy, alkohol, narkotyki, AIDS...
- czyli jak się nie zgubić
w supermarkecie świata.”

WSTĘP

Profilaktyka jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem, dlatego prowadzenie ucznia ku dojrzałości jest wychowaniem i profilaktyką.

Oddziaływania profilaktyczne mają szczególne znaczenie w odniesieniu do młodzieży gimnazjalnej, znajdującej się w okresie dorastania.

Szkolny Program Profilaktyki w Publicznym Gimnazjum nr 1 jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, wymagania rodziców oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska. Stanowi integralną część statutu szkoły, jest skorelowany z Programem Wychowawczym Szkoły.

Działalność profilaktyczna naszej szkoły polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły i chęci do życia;
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – art. 72
2. Konwencja o prawach dziecka – art. 3, art. 19, art. 33
3. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. (Dz. U. 2015 poz. 2156)
4. Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 poz. 977)
5. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015, poz. 1249)
6. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013, poz. 532)
7. Rozporządzenie MEN z dnia 17 lutego 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z dnia 22 marca 2012 r.)

8. Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. nr 81, poz.529)
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 nr 35 poz. 230)
10. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
11. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
12. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
13. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

CHARAKTERYSTYKA OKRESU ROZWOJOWEGO UCZNIÓW GIMNAZJUM

Szkoła wspierając wszechstronny rozwój ucznia, musi zachować właściwe proporcje między wiedzą a umiejętnościami i wychowaniem. W gimnazjum wychowanie i kształcenie stanowią integralną całość, a punktem wyjścia jest uczeń i jego potrzeby rozwojowe.

Cechą charakterystyczną uczniów gimnazjum jest to, że uczniowie ci znajdują się w dynamicznym okresie przemian rozwojowych, związanych z dojrzewaniem biologicznym, intelektualnym, emocjonalnym i społecznym. Okres dojrzewania w procesie wychowania przysparza zarówno rodzicom i nauczycielom, jak i samym dorastającym dzieciom licznych problemów i trudności.

Okres ten charakteryzuje tendencja do uniezależniania się od rodziców, pojawia się autonomiczność, arogancja i lekceważenie autorytetów. Jednocześnie dzieci przeżywają silne napięcia emocjonalne i stresy związane z dojrzewaniem, z którymi nie zawsze potrafią sobie poradzić. Dlatego też uczniowie w tym wieku są szczególnie narażeni na podejmowanie zachowań ryzykownych, coraz częściej zdarza się, są już uzależnieni od nikotyny, eksperymentują z alkoholem i innymi środkami uzależniającymi. Do tego często dochodzą chęć zaimponowania kolegom, konflikty z rodzicami, agresywne zachowania, także w stosunku do nauczycieli, wagary a niejednokrotnie pierwsze konflikty z prawem.

Oddziaływanie wychowawcze na tym etapie wymaga bardzo przemyślanych reguł, konsekwentnych zdecydowanych rozwiązań, autentyczności postępowania oraz ograniczenia sytuacji nudnych i mało ciekawych dla młodzieży do minimum. Właśnie ze względu na specyficzny wiek rozwojowy gimnazjalistów jest to bardzo trudne zadanie.

Istotą profilaktyki szkolnej jest ochrona uczniów przed zagrożeniami oraz reagowanie w sytuacjach pojawiających się zagrożeń poprzez podejmowanie szerokiego zakresu działań nastawionych na przeciwdziałanie negatywnym skutkom tych zagrożeń.

Pragniemy, by nasi uczniowie umieli znaleźć swoje miejsce w rodzinie i społeczeństwie, by umieli współpracować z innymi, by wszechstronnie się rozwijali, stając się ludźmi kulturalnymi, tolerancyjnymi, odpowiedzialnymi, szanującymi tradycję i wartości ogólnoludzkie.

CELE PROFILAKTYKI W SZKOLE

I. Cel główny - wszechstronny rozwój osobowości ucznia, świadome i aktywne przygotowanie go do życia w społeczeństwie, do stawania się pełnowartościowym człowiekiem, pełnym poczucia własnej wartości i godności ludzkiej, zdolnym do podejmowania dojrzałych decyzji, wolnym od uzależnień.

II. Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie umiejętności społecznych uczniów
2. Kształtowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie
3. Rozwój i pielęgnowanie kontaktów międzyludzkich, koleżeństwa i przyjaźni
4. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za dobrą atmosferę w życiu rodzinnym i szkole
5. Kształtowanie prawidłowego rozwoju społecznego i emocjonalnego
6. Kształtowanie szacunku dla własnego ciała i odpowiedzialności za nie
7. Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów
8. Kształtowanie umiejętności twórczego rozwiązywania problemów
9. Rozwijanie odporności emocjonalnej oraz pozytywnej motywacji do podejmowania zadań
10. Kształtowanie kultury współżycia, tolerancji oraz wyzwalanie pożądanых zachowań
11. Kształtowanie wrażliwości moralnej, wpajanie wartości i zasad etycznych
12. Kształtowanie poczucia własnej wartości i szacunku dla innych
13. Kształtowanie pozytywnego myślenia, wiary we własne siły i możliwości

14. Kształtowanie postawy asertywnej wobec zagrożeń dla zdrowia i życia
15. Promowanie zdrowego stylu życia

ZADANIA PROFILAKTYKI W SZKOLE

I. Działalność wychowawcza:

- 1) Budowanie u uczniów postawy prozdrowotnej i propagowanie zdrowego stylu życia; współpraca z rodzicami w tym zakresie;
- 2) Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną;
- 4) Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- 5) Doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- 6) Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców;
- 7) Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność podmiotów tj. stowarzyszenia i organizacje;
- 8) Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

II. Działalność edukacyjna:

- 1) Poszerzenie wiedzy rodziców i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- 2) Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- 3) Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- 4) Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- 5) Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- 6) Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

III. Działalność informacyjna:

- 1) Dostarczanie aktualnych informacji nauczycielom i rodzicom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychoaktywnych;
- 2) Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych;

- 3) Przekazywanie informacji uczniom i ich rodzicom oraz nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 4) Informowanie uczniów oraz ich rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania

IV. Działalność profilaktyczna

- 1) Realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) Prowadzenie zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- 4) Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

OCZEKIWANE REZULTATY WDROŻENIA PROGRAMU

1. Uczeń zna siebie, ma poczucie własnej wartości, potrafi dokonać krytycznej samooceny.
2. Rozwija swoje zainteresowania i zdolności, wie jak aktywnie i ciekawie organizować swój czas wolny.

3. Wie co jest w życiu ważne, posiada własny system wartości i stara się kierować nim w życiu.
4. Jest przygotowany do pokonywania trudności, radzenia sobie ze stresem i konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów.
5. Zna swoje prawa i potrafi ich bronić w sposób asertywny z poszanowaniem praw innych.
6. Potrafi odróżnić dobro od zła i jest odpowiedzialny za swoje postępowanie.
7. Potrafi otwarcie wyrażać własne uczucia, myśli i poglądy; potrafi obronić się przed presją rówieśników.
8. Posiada rzetelną wiedzę na temat szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, brania narkotyków i dopalaczy oraz mechanizmów uzależniania się.
9. Jest wrażliwy na cierpienie innych ludzi; właściwie reaguje na zjawisko agresji, przemocy i cyberprzemocy w swoim środowisku; chce i potrafi pomóc innym.
10. Dbą o swoje zdrowie i prawidłowy rozwój fizyczny.

